

LIVSSTIL. **Ekologi och biologi**

Karin har ställt om livet

GRÖN RÖRA. Alla bitar var på plats, men Karin Saler kände att något gnagde inom henne. De värderingar och ideal hon innerst inne bar på, matchade inte det intellektuella innerstadsliv hon levde. Så hon ställde sig själv frågan, vad är det för fel?

5 000

Kvadratmeter mark och några medlemmar till så bildades föreningen "Odlahop".

- Hej och välkommen in. Karin kommer snart, säger Lotti som är inneboende hos Karin Saler i hennes 6:a på Södermalm i Stockholm. Lotti och ytterligare två personer som båda ligger i skilsmässa hyr rum hos Karin. Även en man som flytt från Syrien.

Karin kommer ut från badrummet, brunbränd, efter en del utomhusarbete de senaste veckorna. Hon utstrålar energi och lugn på en och samma gång.

- Vill du ha lite te? Jag har Doktor Westerlunds blomma härborta. Du kan ta några blad, så kokar jag lite varmt vatten. Den är bra mot stress, säger hon.

Vi slår oss ned vid hennes stora, turkosmålade bord. Här finns plats att mäta många munnar. Hon är tjänstledig från jobbet som lärare på Arkitekt högskolan och arbetar nu med arkitektuppdrag, föreläsningar, kurser, forskning, och håller även på att ta över skötseln av en ekologisk gård i Sörmland. Men framför allt - så ställer hon om.

Något var fel

För sex, sju år sedan levde hon ett vanligt, medelklassliv i Stockholms innerstad. Hade man och två barn, jobbade på kontor, tidsrapporterade och åkte till landet på helgen.

- Jag var en vanlig människa, som gör det man ska göra. När jag sedan hade allt, så mådde jag jättedåligt. Jag tjänade massor av pengar, men allt rann ur mina händer. Det var hämtmat och kaffe på vägen. På helgmorgnarna ryckte mina barn i mig... men jag ville bara ligga kvar i sängen. Det var vidrigt, berättar Karin.

Hon insåg att hon inte kunde fortsätta på den vägen och började fråga sig: "Är det jobbet det är fel på?" "Är det var jag bor det är fel på?" "Är det relationen det är fel på?"

Familjen flyttade närmre en park men strax därefter skiljde sig Karin och hennes man.

- Sedan blev det kaos. Min pappa blev jättesjuk och dog. Jag bråkade om olika byggprojekt. Mitt mantra det året var: "Bara gör t". Och jag gjorde allt - i 180, och brände ut mig.

Karin berättar om den ångest

hon kände när hon tänkte på sina söner Allan och Beppe.

Förstör jorden

- Jag kände att när jag försöker göra något bra för mina barn, så förstör jag för dem oavsett vad jag gör. Jag tänkte på maten vi åt och kläderna vi bar. Det går inte att leva det här standardlivet utan att förstöra jorden. Vi har redan förstört mycket som inte går att reparera, säger hon och fortsätter:

- Då bestämde jag mig: "Nu måste jag sluta vara mot, jag måste börja vara för". Jag kan inte ändra systemet inifrån. Det enda vi vet är att vi inte kan leva som vi gör nu i framtiden. Och jag försöker förstå hur vi ska göra i stället.

Hon började bli mer och mer medveten om sitt beteende. Exempelvis när hon lagade mat och stod och slängde rester i soporna från grönsaker hon skalat. Mat som hade kunnat bli jord.

- Jag hade väntat på ett bra komposteringsystem i årtal. Väntat och väntat, men jag insåg: "Jag måste börja kompostera själv - bara gör t".

Odlade utanför huset

Under årens lopp hade Karin hunnit plöja en hel del litteratur om klimatfrågan och insett att det mesta av den näring vi får i oss bara är rent skräp. Hon grävde då upp en del av gräsmattan utanför sitt bostadsrättshus i Hornstull, och odlade lite grönsaker och ätbara blommor.

- Vi har ju så många gröna ytor här i stan som vi kan odla på. Många åker bort när de är lediga. Det skulle inte behöva vara så. Det är viktigt att känna sig ett med platsen man bor på. Jag gick en kurs i permakultur, det vill säga hållbar odling, och gjorde tillsammans med en grupp därifrån ett förslag på en urban matpark som vi sedan visade för stadsdelsförvaltningen som sa: "Kör, ni får 5 000 kvm i Tantolunden i Hornstull". Karin och några

till startade då föreningen: "Odlahop", en urban pedagogisk kulturträdgård för alla mitt i stan. Där arbetar de praktiskt med kunskap inom biologisk mångfald, hållbar, ekologisk odling och resurshandling utifrån permakulturens grundprinciper. De är i dag 40 medlemmar och välkomnar alla som vill odla att komma förbi.

Hem i förvandling

Även på hemmaplan har omställningen fortsatt och hemmet har sakta men säkert förvandlats till ett laboratorium.

- Jag lär mig om vilda växter som man kan tillaga och äta. Jag komposterar med bokashi, en komposteringsmetod med mikroorganismer. Efter två veckor kan man gräva ned det i jorden. I vintras ägnade jag mig åt att odla matsvamp av kaffesump och lärde mig att göra lut av björkaskan från den offentliga bastun nere vid stranden.

Karin har också skaffat sig en tomt för att bygga ett hus - ett litet kretslopp av bostad, odling och vattenrening i ett. Och nu i våras dök en ekologisk gård i Sörmland upp, ett kollektivt framtidsprojekt, som hon kommer att arbeta med.

Viktigt att ifrågasätta

Målet är att ge mer kärlek och energi än hon tar. Hon brukar tänka när hon står med något i handen: "Hur mycket energi har lagts ned i den här koppen, vem har arbetat med den, var kommer delarna ifrån, och hur har den färdats över jorden? Vad handlar min längtan om som gör att jag vill ha den?"

- Det är viktigt att ifrågasätta det man gör. Man kan börja ställa om i något litet hörn av livet, och det är lättare, roligare och mer meningsfullt att göra det tillsammans med andra.

"Jag tänkte på maten vi åt och kläderna vi bar. Det går inte att leva ett standardliv utan att förstöra jorden. Jag kan inte ändra systemet inifrån utan jag försöker förstå hur vi ska göra i stället", säger Karin Saler, som lever hållbart.

"Odlahop" är en urban pedagogisk kulturträdgård mitt i stan. Där arbetar de praktiskt med kunskap inom biologisk mångfald, hållbar ekologisk odling och resurshandling utifrån permakulturens grundprinciper.

Karin Saler är engagerad i projektet "Odlahop" i Tantolunden i Stockholm. De är i dag 40 medlemmar och välkomnar alla som vill odla att komma förbi.

Ställa om - hur gör man?

- Förändra en sak i taget. Börja med det du har mest energi, lust och intresse för.
- Konsumera mindre.
- Dela mera. Låna saker i stället för att alltid köpa nytt.
- Samla vilda, ätbara växter. Jorden ger så mycket ätbart som vi bara trampar på, utan att se.
- Rensa ut kemikalier.
- Välj miljömärkta disk-tvätt- och hygienmedel. Köp tvättnötter i stället för tvättmedel, och oblekta pappersprodukter.
- Kompostera.
- Ät mindre kött.

Karin Saler